

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

โครงการยกระดับนวัตกรรมชุมชนด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม
ภายใต้ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University

**ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์**

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รตะนานุกูล
นายกสภามหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ
อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

นายกิตติรัตน์ มั่งคละศิริ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ สมบัติสมภพ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.เพชญ์ ศิริบรรณพิทักษ์
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

นางสาวเพ็ญฟ้า เทียนประภาสิทธิ์
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.มนตรี นุ่มนาม
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

นายมานัส ทาร์ตน์ใจ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.สมชัย ว่องอรุณ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ ดร.สิรี ชัยเสรี
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง

รองศาสตราจารย์ ดร.ตวงพร ภู่พะกา
อธิการบดี

นางบุญมี ศรีสุข
ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พองเจตน์ ธรรมศิริขวัญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภัทรา สิมะโรจนา
ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ

รองอธิการบดีวิชาการฯ

อาจารย์เมธี พรหมศิลา
คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

อาจารย์ ดร.สุรีย์พร ธรรมิกพงษ์
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อาจารย์ ดร.ธรรมรัตน์ สิมะโรจนา
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการฯ

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนคณาจารย์

รองศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี โรจนไพศาลกิจ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชิน นิธิไชโย
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนคณาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพร ชุนคำ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนคณาจารย์

อาจารย์ ดร.วิทยา เต่าสา
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนคณาจารย์

เลขานุการสภามหาวิทยาลัย

ดร.นุชชล เรือนงาม
เลขานุการสภามหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยเลขานุการสภามหาวิทยาลัย

นางสาวประนอม เงินบุคคล
ผู้ช่วยเลขานุการสภามหาวิทยาลัย

นางสาวจิตติมา ศรีวรรณโสภณ
ผู้ช่วยเลขานุการสภามหาวิทยาลัย

คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร ภู่มะกา
อธิการบดี

อาจารย์ ดร.ณัฐปคัลภ์ ญาณมโนวิชญ์
รองอธิการบดีบริหารงานบางคล้าและหารายได้

ดร.นฤชล เรือนงาม
รองอธิการบดีบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชรากร พาหะนิษฐ์
รองอธิการบดียุทธศาสตร์และพันธกิจสัมพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชรชิต มาระโกชน์
รองอธิการบดีวางแผน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภัทรา สิมะโรจนา
รองอธิการบดีวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกิจ ทองสุก
รองอธิการบดีกิจการนักศึกษา

คำนำ

รายงานผลการดำเนินโครงการยกระดับนวัตกรรมชุมชนด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม เป็นโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์คุณภาพการศึกษา รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการผลการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมในโครงการหลัก จำนวน 6 โครงการ คือ

1. โครงการการพัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
2. นักศึกษาวิศวกรรมสังคมลงพื้นที่ชุมชน คณะครุศาสตร์
3. โครงการพัฒนานักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้มีทักษะเป็นนักวิศวกรรมสังคมในศตวรรษที่ 21
4. วิศวกรรมสังคมวิทยาศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น
5. โครงการพัฒนาทักษะ soft skills : FMS New Gen ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
6. โครงการการพัฒนา Soft skills ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม สำหรับนักศึกษา ในศตวรรษที่ 21 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

จากการดำเนินงานในครั้งนี้ ได้นำไปต่อยอดพัฒนาแผนงานโครงการในปีงบประมาณถัดไป เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

กองพัฒนานักศึกษา
กันยายน 2567

บทสรุปผู้บริหาร

การสร้างนักศึกษาเป็นวิศวกรสังคม เพื่อการพัฒนาประเทศและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามแนวคิด “วิศวกรสังคม” นี้ จะสร้างให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ เป็นระบบ มีเหตุและผล สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการ บุคลากรในการพัฒนาประเทศ โดยมีคุณลักษณะหลัก 4 ประการ คือ

1. นักศึกษาต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล เห็นปัญหาเป็นเรื่องท้าทาย
2. การนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ให้กับชุมชนได้อย่างไร สามารถสื่อสารองค์ความรู้ที่เรียนไป เพื่อนำไปแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้
3. การทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยปราศจากข้อขัดแย้ง สามารถที่จะระดมกำลังไม่ว่าจะภายในท้องถิ่น หรือภายนอกท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นได้
4. ต้องมีทักษะในการสร้างนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาให้กับชุมชนท้องถิ่นได้ สรุปคือ “วิศวกรสังคม เป็นกระบวนการที่พัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิต นักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และนักสร้างนวัตกรรม ด้วยความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติที่ดีและถูกต้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จึงนำโมเดล “วิศวกรสังคม (Social Engineer)” มาเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เพื่อทำงานตอบสนองความต้องการพัฒนาหรือแก้ปัญหาตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งขั้นตอนในการสร้างวิศวกรสังคมที่ผ่านมา นั้น มหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนานักศึกษาและคณาจารย์ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตามโมเดล “วิศวกรสังคม” เช่น การเก็บข้อมูลสังเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย โดยลงไปเก็บข้อมูล จากชุมชนจริง ๆ มีการปรับการเรียนการสอนเน้นการสอนแบบบูรณาการร่วมกับในชุมชน ดังนั้น ในโครงการนี้ จะเป็นการ Reskill / Upskill ทักษะต่าง ๆ ตามโมเดล “วิศวกรสังคม” โดยมุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการคุณภาพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของวิศวกรสังคมและการประเมินและวัดผลตามคุณลักษณะ 4 ประการ ผ่านเครื่องมือ 5 ชิ้น ประกอบด้วย

1. ฟ้าประทาน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) ออกจากอารมณ์และความรู้สึก (Feeling) และยอมรับความเห็นต่างและสามารถหาจุดร่วมเพื่อการพัฒนา
2. นาฬิกาชีวิต เข้าใจและเคารพวิถีชีวิตของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชน เลือกเวลาและประเด็นการร่วมงานได้อย่างเหมาะสม (Put the right man to the right job)
3. Timeline พัฒนาการ รู้จักคุณค่าอดีต เข้าใจปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคต
4. Timeline กระบวนการ รู้จักทุกขั้นตอนอย่างถ่องแท้เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างตรงเป้าหมาย
5. M.I.C. Model จากนั้นลงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น นำโมเดล “วิศวกรสังคม (Social Engineer)” ไปใช้ให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของคนในท้องถิ่น ลงพื้นที่พูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อออกแบบกระบวนการหรือวิธีการในการจัดการปัญหาเพื่อยกระดับทุนของชุมชนไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยนำองค์ความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรมที่มหาวิทยาลัยมีเป็นทุนเดิมเชื่อมโยงลงไปสู่ท้องถิ่นต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ต่อไป และมีโค้ช (Coach) หรือคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยคอยให้คำปรึกษาในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	8
บทสรุปผู้บริหาร	9
สารบัญ	11
บทนำ	12
พื้นที่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์	14
1. โครงการการพัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	15
2. นักศึกษาวิศวกรสังคมลงพื้นที่ชุมชน คณะครุศาสตร์	27
3. โครงการพัฒนานักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้มีทักษะเป็นนักวิศวกรสังคม ในศตวรรษที่ 21	30
4. วิศวกรสังคมวิทยาศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น	34
5. โครงการพัฒนาทักษะ soft skills : FMS New Gen ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	37
6. โครงการการพัฒนา Soft skills ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม สำหรับนักศึกษา ในศตวรรษที่ 21 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	40
คณะผู้จัดทำ	47

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย คือ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรที่มีเป้าหมายการพัฒนา และยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีเก่ง และมีคุณภาพโดยจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม ออบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักความคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 2 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกร ยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีฟตามความถนัดของตนจากวิสัยทัศน์และแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ดังที่กำหนดไว้ในแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 โดยการดำเนินงานผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและการสร้างองค์ความรู้ ที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

ด้วยนโยบายการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีการกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระบรมราโชบาย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาครู

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการ

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพ การศึกษาในการดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีเป้าหมายในการยกระดับ คุณภาพ และสรุณณะบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ด้วยอัตลักษณ์และคุณลักษณะ 4 ประการ และมีทักษะที่จำเป็น (การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง)

การพัฒนา Soft Skill นักศึกษาด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม เป็นการจัดการเรียนรู้ ข้ามศาสตร์ แบบลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นฐานในการลงมือปฏิบัติ และผ่านการ Coaching จากอาจารย์ต่างสาขา ต่างคณะ และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อให้นักศึกษาต่างคณะ ต่างสาขา ร่วมดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหา ในพื้นที่ด้วยตัวนักศึกษาเองตลอดกระบวนการเป็นการสร้างนักศึกษา ให้คิดวิเคราะห์เป็นระบบมีเหตุ และผลสามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษา มีคุณลักษณะหลัก 4 ประการ คือ นักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และนักสร้างนวัตกรรมชุมชน

แผนที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อโครงการ : โครงการการพัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

กิจกรรม : อบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาทักษะการโค้ช และวิทยากรกระบวนการ สำหรับวิศวกรสังคม (Re Skills/Up Skills ที่ปรีกษาวิศวกรสังคม)

พื้นที่ : ห้องโซคอนันต์ ชั้น 2 อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

สถานการณ์พื้นที่ :

การพัฒนานักศึกษาให้เป็น “วิศวกรสังคม” นั้น อาจารย์ที่ปรีกษาวิศวกรสังคมมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนในการพัฒนานักศึกษาวิศวกรสังคม ซึ่งอาจารย์ที่ปรีกษาวิศวกรสังคมนั้นจำเป็นต้องมีทักษะการโค้ชเพื่อวิศวกรสังคม และการประยุกต์ใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมในการสอนอย่างสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาทักษะการโค้ช และวิทยากรกระบวนการ สำหรับวิศวกรสังคม” (Up Skills ที่ปรีกษาวิศวกรสังคม) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับทักษะการเป็นที่ปรีกษาให้กับนักศึกษาศึกษาวิศวกรสังคม อีกทั้งเป็นการเพิ่มทักษะการใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมให้กับที่ปรีกษานักศึกษาศึกษาวิศวกรสังคม ที่สามารถนำไปพัฒนานักศึกษาและขับเคลื่อนการดำเนินงานวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาและยกระดับทักษะการเป็นที่ปรีกษาให้กับนักศึกษาศึกษาวิศวกรสังคม
2. เพื่อเพิ่มทักษะการใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมให้กับที่ปรีกษานักศึกษาศึกษาวิศวกรสังคม

กลุ่มเป้าหมาย :

ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร จำนวน 65 คน

วิธีการดำเนินการ :

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ
4. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ
6. จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่
7. ดำเนินงานตามโครงการ
8. สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน
9. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผลผลิต (Output) :

ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร สามารถนำไปพัฒนานักศึกษาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน
วิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร มีทักษะการเป็นที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาวิศวกรสังคม
2. ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร มีทักษะในการใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษาวิศวกรสังคม

การประเมินติดตาม :

ร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : กองพัฒนานักศึกษา

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

1. ในระหว่างการอบรมมักจะมีการจัดอบรมซ้ำซ้อน ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่จะเป็นคนชุดเดียวกัน ทำให้การเข้าอบรมไม่ต่อเนื่อง
2. ในระหว่างการอบรมผู้เข้าอบรมมักจะมีภารกิจอื่น ๆ แทรกตลอดในระหว่างการอบรม

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

1. หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยควรจัดทำปฏิทินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมซ้ำซ้อน
2. แจ้งการจัดกิจกรรมล่วงหน้าเพื่อให้ผู้เข้าอบรมกำหนดตารางงานต่าง ๆ ของตนเองและเพื่อลดการเกิดภารกิจอื่นที่แทรกเข้ามา

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร ภู่มะกา รักษาการแทนอธิการบดี เป็นประธานกล่าวเปิดโครงการ

เครื่องมือวิศวกรสังคม (ไทม์ไลน์พัฒนาการ)

กิจกรรม : ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำนักศึกษา : การพัฒนา Soft Skills แกนนำนักศึกษา
ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม

พื้นที่ : ณ Yajai Beach Resort อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

สถานการณ์พื้นที่ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคนไทยในยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 และนำไปสู่การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นได้ จึงได้จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำนักศึกษา : อบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา Soft Skills แกนนำนักศึกษาด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม ซึ่งการพัฒนา Soft Skills นักศึกษาเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม เช่น การสื่อสารกับคนอื่น การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหาแบบคิดวิเคราะห์ การที่นักศึกษาจะมี Soft Skills ได้จะต้องอาศัยประสบการณ์การลงมือทำ ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นหลัก ดังนั้นการจัดโครงการนี้จึงเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่พัฒนานักศึกษาด้วยแนวคิด “วิศวกรสังคม” สร้างนักศึกษาให้สามารถคิดวิเคราะห์เป็นระบบมีเหตุและผล สร้างระบบแนวคิดแบบใหม่ให้กับนักศึกษา หรือเกิดนวัตกรรมใหม่ ด้วยเริ่มต้นจากการสร้างแกนนำนักศึกษาในระดับผู้นำนักศึกษาและขยายผลไปสู่นักศึกษาทุกคณะทุกชั้นปีในการเป็นวิศวกรสังคม และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน ที่ตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะ “วิศวกรสังคม” ให้กับแกนนำนักศึกษา
2. เพื่อสร้างนักศึกษาให้มีความเป็นวิศวกรสังคม (Social Engineer)
3. เพื่อพัฒนาแกนนำวิศวกรสังคมในการขับเคลื่อนวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร จำนวน 20 คน
2. นักศึกษา จำนวน 80 คน

วิธีการดำเนินการ :

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ
4. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ
6. จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่

7. ดำเนินงานตามโครงการ
8. สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน
9. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผลผลิต (Output) :

สร้างแกนนำนักศึกษาในระดับผู้นำนักศึกษาและขยายผลไปสู่ นักศึกษาทุกคณะทุกชั้นปีในการเป็นวิศวกรสังคม และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. แกนนำวิศวกรสังคมมีทักษะ และสามารถใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมได้เป็นอย่างดี
2. มีแกนนำวิศวกรสังคมในการขับเคลื่อนวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย
3. แกนนำวิศวกรสังคมรู้จักบทบาทหน้าที่ และภาวะผู้นำ และทักษะการทำงานเป็นทีม

การประเมินติดตาม :

ร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : กองพัฒนานักศึกษา

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

1. นักศึกษาที่ส่งชื่อเข้าร่วมอบรมบางคนไม่ได้ไปเนื่องจากป่วย จึงเปลี่ยนตัวกระทันหัน
2. มหาวิทยาลัยไม่มีรถให้บริการในการเดินทาง ทำให้ต้องเช่ารถเพื่อใช้ในการเดินทางและสิ้นเปลืองงบประมาณเพิ่มขึ้น

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

1. ในการขอตัวนักศึกษาเข้าร่วมอบรมจากคณะให้คิยอดนักศึกษาเพื่อไว้หรือให้ส่งรายชื่อสำรองเผื่อกรณีฉุกเฉินจะได้หาคนเข้าร่วมอบรมทัน
2. เมื่อรู้กำหนดวันจัดกิจกรรมที่แน่นอนแล้วให้รีบประสานขอใช้รถด้วยวาจาก่อน จากนั้นถึงเขียนใบอนุญาตขอใช้รถ

กิจกรรมฐานการทำงานเป็นทีม

นักศึกษาเรียนรู้เครื่องมือวิศวกรสังคม

กิจกรรม : “พัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม” นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
ปีการศึกษา 2567 (นักศึกษาชั้นปีที่ 1)

พื้นที่ : ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ และ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ บางคล้า

สถานการณ์พื้นที่ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคนไทยในยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 และนำไปสู่การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นได้ จึงได้จัดโครงการ “พัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม” นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ปีการศึกษา 2567 ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งการพัฒนา Soft Skills นักศึกษาเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม เช่น การสื่อสารกับคนอื่น การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหาแบบคิดวิเคราะห์ การที่นักศึกษาจะมี Soft Skills ได้จะต้องอาศัยประสบการณ์ การลงมือทำ ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นหลัก ดังนั้นการจัดโครงการนี้จึงเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่พัฒนานักศึกษาด้วยแนวคิด “วิศวกรรมสังคม” สร้างนักศึกษาให้สามารถคิดวิเคราะห์ที่เป็นระบบมีเหตุและผล สร้างระบบแนวคิดแบบใหม่ให้กับนักศึกษา หรือเกิดนวัตกรรมใหม่ ด้วยเริ่มต้นจากการพัฒนา Soft Skills ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และขยายผลไปสู่นักศึกษาทุกคณะ ทุกชั้นปีในการเป็นวิศวกรสังคม และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน ที่ตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักศึกษาเรื่องแนวคิด “วิศวกรรมสังคม”
2. เพื่อสร้างนักศึกษาให้มีความเป็นวิศวกรสังคม (Social Engineer)

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ผู้บริหาร/คณาจารย์/บุคลากร/ทีมงาน	จำนวน	50 คน
2. นักศึกษา	จำนวน	800 คน

วิธีการดำเนินการ :

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ	6. จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	7. ดำเนินงานตามโครงการ
3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ	8. สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน
4. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	9. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพิจารณา
5. ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ	ผลการดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผลผลิต (Output) :

การพัฒนา Soft Skills นักศึกษาเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวคิด “วิศวกรสังคม”
2. นักศึกษามีความเป็นวิศวกรสังคม (Social Engineer) โดยมีทักษะ 4 ประการ คือ นักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และนักสร้างนวัตกรรม

การประเมินติดตาม :

ร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : กองพัฒนานักศึกษา

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

1. อุปกรณ์บางอย่างซื้อไว้นานแล้วเมื่อทำมาใช้ไม่สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ เช่น กระจกใสโพลีคาร์บอเนตไม่สามารถนำมาปะกับกระจกได้ สีเทียนเสื่อมสภาพพระบายสีไม่ค่อยติด ปากกาเคมีเขียนไม่ออก
2. นักศึกษาในกลุ่มมีจำนวนมากเกินไป จำนวน 15 – 20 คน/กลุ่ม ทำให้นักศึกษาบางส่วนไม่ได้ร่วมทำกิจกรรม

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

1. สุ่มตรวจสอบ อุปกรณ์ทุกครั้ง วัสดุชิ้นไหนใช้งานไม่ได้ควรเปลี่ยนใหม่
2. แบ่งจำนวนนักศึกษาต่อกลุ่มให้น้อยลงไม่ควรเกิน 8 - 12 คน

อาจารย์สุรกิจ ทองสุก รองอธิการบดีกิจการนักศึกษา
ประธานในพิธีเปิดโครงการถ่ายภาพร่วมกับทีมวิทยากรและนักศึกษา

วิทยากรสรุปใหม่ไลน์พัฒนาการ

กิจกรรม : ถอดบทเรียนและเผยแพร่ผลงานวิศวกรสังคม (Social Engineer Sharing Day RRU)

พื้นที่ : ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

สถานการณ์พื้นที่ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคนไทยในยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 และนำไปสู่การพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อน “พัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม” นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนา นักศึกษา เช่น กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการทักษะอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนา Soft Skills นักศึกษา ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม (สวค.) เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะให้คำปรึกษาในการพัฒนา ศักยภาพนักศึกษา โครงการอบรมแกนนำวิศวกรสังคม (แม่ไก่) สำหรับผู้นำนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เพื่อสร้างแกนนำนักศึกษาในการขับเคลื่อนวิศวกรสังคม โครงการ “พัฒนา Soft Skills ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม” นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2565 เป็นการขยายผลการดำเนินงานไปยังนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จากนั้นได้นำนักศึกษาวิศวกรสังคมที่ผ่านการอบรม ตามกระบวนการของวิศวกรสังคม ลงพื้นที่ชุมชนเพื่อเป็นการฝึกให้นักศึกษาวิศวกรสังคมได้นำความรู้ที่ได้ไป ฝึกแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นหรือตามความต้องการของชุมชน

เพื่อเป็นการสรุปผลการดำเนินงานของนักศึกษาวิศวกรสังคม จึงเห็นควรจัดโครงการถอดบทเรียน และเผยแพร่ผลงานวิศวกรสังคม (Social Engineer Charing Day RRU.) เป็นการสรุปผลการดำเนินงาน ของกลุ่มต่าง ๆ และสร้างมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย เกิดแนวคิด หรือวิธีการทำงานใหม่โดยมีฐานจากประสบการณ์เดิมของวิศวกรสังคม สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อสรุปและเผยแพร่ผลการดำเนินงานของนักศึกษาวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อพัฒนาแนวคิดหรือวิธีการทำงานใหม่โดยมีฐานจากประสบการณ์เดิมของวิศวกรสังคม
3. เพื่อสร้างมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ผู้บริหาร/คณาจารย์/บุคลากร/ทีมงาน	จำนวน	10 คน
2. นักศึกษา	จำนวน	60 คน

วิธีการดำเนินการ :

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ
4. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ
6. จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่
7. ดำเนินงานตามโครงการ
8. สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน
9. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผลผลิต (Output) :

สรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มต่าง ๆ และสร้างมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานสังคมของมหาวิทยาลัย เกิดแนวคิดหรือวิธีการทำงานใหม่โดยมีฐานจากประสบการณ์เดิมของวิศวกรสังคม สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. ผลการดำเนินงานของนักศึกษาวิศวกรสังคมที่รู้จักของชุมชนท้องถิ่น
2. มีแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัย
3. มีแนวคิดหรือวิธีการทำงานใหม่โดยมีฐานจากประสบการณ์เดิมของวิศวกรสังคม

การประเมินติดตาม :

ร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : กองพัฒนานักศึกษา

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

ในวันที่จัดกิจกรรมมีกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนหลายงานทำให้นักศึกษาที่เป็นทีมงานบางคนต้องเร่งรีบในการเข้าร่วมงาน เนื่องจากมีหน้าที่ในการทำกิจกรรมอื่น ๆ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

จัดทำปฏิทินร่วมกันและวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้งานไม่เกิดความซ้ำซ้อน

อาจารย์สุรกิจ ทองสุก รองอธิการบดีกิจการนักศึกษา
ประธานในพิธีเปิดโครงการถ่ายภาพร่วมกับผู้บริหาร ทีมวิทยากรและนักศึกษา

นักศึกษานำเสนอผลงานวิศวกรรมสังคม

ชื่อโครงการ : นักศึกษาวิศวกรรมสังคมลงพื้นที่ชุมชน คณะครุศาสตร์

พื้นที่ : ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า และ ตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานการณ์พื้นที่ :

พื้นที่ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีปัญหาด้านขยะในชุมชนและชุมชนต้องการเรื่องการจัดการขยะในพื้นที่ ทางนักศึกษาวิศวกรรมสังคม คณะครุศาสตร์จึงลงพื้นที่ในชุมชนดังกล่าวเพื่อพัฒนา soft skills และร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วยการใช้สื่อสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยรูปแบบสื่อที่สวยงาม น่าสนใจ และจับต้องได้ผนวกกับการผสานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ร่วมด้วยทำให้กิจกรรมการเรียนรู้เกิดความแปลกใหม่มากขึ้น

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่เข้าร่วมโครงการให้มีทักษะการเป็นนักคิด นักออกแบบ นักประสาน และนวัตกรรม สำหรับเตรียมพร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 จากกรลงพื้นที่ชุมชนและศูนย์การเรียนรู้วิศวกรรมสังคม
2. เพื่อให้ให้นักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาโดยการสร้างนวัตกรรมในท้องถิ่น ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า และตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ โรงเรียน และชุมชนตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า และตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ครูที่ร่วมโครงการ	จำนวน	20	คน
2. ประชาชน/ ชาวบ้าน	จำนวน	30	คน
3. อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ร่วมโครงการ	จำนวน	7	คน
4. นักศึกษาที่ร่วมโครงการ	จำนวน	50	คน

วิธีการดำเนินการ :

1. คณะทำงานประชุมวางแผนงาน และประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย
2. คณะทำงานดำเนินงานตามแผนงานย่อยดังนี้
  - 2.1 กลุ่มที่ 1 กิจกรรมขยะมีค่า ชุมชนหัวไทรนำอยู่ ต.หัวไทร อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา
  - 2.2 กลุ่มที่ 2 กิจกรรมพัฒนา soft skills นักศึกษาครูด้วยกิจกรรมการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชุมชน ต.หมอนทอง อ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา
3. คณะทำงานประชุมตรวจสอบปัญหาระหว่างดำเนินงาน พบว่า ชาวบ้านยังคงติดภาพการจับคู่มือที่หลากหลายเกินไป
4. คณะทำงานได้ปรับการสื่อสารกับชาวบ้านเพื่อให้เกิดการยอมรับคู่มือแบบ minimal โดยการหาออเดออร์จากลูกค้าและค่อย ๆ วางแผนการทำงานกับชาวบ้าน โดยการนั่งทำงานปรับรูปแบบดอกไม้และการจับคู่มือไปด้วยกัน และหลังสิ้นสุดกิจกรรมคณะทำงานได้ประชุมเพื่อสรุปและสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงต่อไป

ผลผลิต (Output) :

1. ทุณชุมชนที่ค้นพบ ชาวบ้านมีความสามารถและทักษะด้านการประดิษฐ์อย่างชำนาญ
2. จำนวนนวัตกรรมชุมชน 8 นวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือสร้างผลกระทบที่ชัดเจนต่อสังคม/ชุมชน/ท้องถิ่น/องค์กร ได้แก่ 1) สื่อป๊อปปี้ผสมผสาน “อาหารหลัก 5 หมู่” 2) เศรษฐกิจพอเพียง 3) “Princess Color” 4) ล้างมือ 7 ขั้นตอน 5) ชุดการเรียนรู้ ผักผลไม้ และใช้ฝึกกล้ามเนื้อมือและทักษะสมอง EF 6) พวงหรีดสีมินิมอล 7) A Charming Rose 8) A Rose Bouquet
3. จำนวนผลิตภัณฑ์ 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่

1. พวงหรีดสีมินิมอล

2. A Charming Rose

3. A Rose Bouquet

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. นักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนามีทักษะวิศวกรสังคม 4 ประการ
  2. ทุณชุมชนหรือโมเดลธุรกิจที่ได้รับการต่อยอดการพัฒนามีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ (ยังไม่ปรากฏ)
- มาตรฐานผลิตภัณฑ์ (โครงการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน) : -

การประเมินติดตาม :

ร้อยละ 65 ของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : อาจารย์จิรัชญา โคศิลา รองคณบดี คณะครุศาสตร์

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

การนัดพบกับชาวบ้านจำเป็นต้องนัดเพิ่มเติมจากตารางเดิมที่วางแผนไว้และตารางที่ว่างตรงกันค่อนข้างยาก

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

การใช้นาฬิกาชีวิตของสมาชิกวิศวกรสังคมและกลุ่มชาวบ้าน ผลที่ได้คือการใช้ช่วงเวลาร่วมกันเป็นต้นไปเพื่อพบปะชาวบ้านและทำงานเพิ่มเติม ส่วนการทำงานเฉพาะนักศึกษาชั้นนักศึกษาซึ่งมาจากต่างสาขาและต่างชั้นปี การใช้นาฬิกาชีวิตของกลุ่มนักศึกษาเองคือช่วงพักช่วงเย็นของบางวันจนถึงค่ำ และวันเสาร์อาทิตย์

ภาพแสดงกิจกรรมลงพื้นที่ ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพแสดงกิจกรรมลงพื้นที่ ตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนานักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้มีทักษะเป็นนักวิศวกรสังคมในศตวรรษที่ 21

พื้นที่ : กลุ่มสตรีเกาะไร่ ตำบลเกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์, กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าบาติกและเส้นลายทอง ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานการณ์พื้นที่ :

จากสถานการณ์ปัจจุบัน ชุมชนเกาะไร่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และตราสัญลักษณ์เมื่อปี 2565 โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนและนักศึกษาที่มิวิศวกรสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จากผลการจัดกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทำให้คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ลดการพึ่งพาจากภายนอก ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพภายในชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่เพื่อติดตามผลการดำเนินงานในปี 2566 พบว่าชุมชนเกาะไร่ ต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานเป็นกระเป่า รวมถึงต้องการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่คือไม้กวาด นอกจากนี้ยังต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากกระบวนการการทำจักสานด้วย จากการพัฒนามาต่อเนื่องพบว่า ยังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ยังต้องการการพัฒนา รวมถึงบรรจุภัณฑ์ ในปี 2567 มีการดำเนินการต่อเนื่อง และมีการลงพื้นที่ใหม่ คือ ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ เนื่องจากการลงสำรวจพื้นที่ดังกล่าวพบว่ายังมีจุดที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา

ดังนั้น การสร้างนักศึกษาเป็น “นักวิศวกรสังคม” เพื่อการพัฒนาประเทศและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามแนวคิด “วิศวกรสังคม” นี้จะสร้างให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์เป็นระบบมีเหตุและผล สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรในการพัฒนาประเทศ ช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชนท้องถิ่น พัฒนาศักยภาพของประชาชน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก และสร้างนวัตกรรมชุมชน โดยพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะเป็นนักวิศวกรสังคมนั้นต้องมีการใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน การทำโครงการในครั้งนี้ เลือกตำบลเกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และพื้นที่ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นห้องเรียนให้นักศึกษาและเพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้มีทักษะเป็นนักวิศวกรรมสังคม
2. เพื่อใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนในการพัฒนาทักษะทางวิศวกรรมสังคมของนักศึกษา
3. เพื่อพัฒนาชุมชนและช่วยแก้ไขปัญหาชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ผู้ประกอบการ จำนวน 40 คน
2. นักศึกษา จำนวน 20 คน
3. อาจารย์ จำนวน 7 คน

วิธีการดำเนินการ :

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ
4. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ
6. จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่
7. ดำเนินงานตามโครงการ
8. สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน
9. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผลผลิต (Output) :

1. ทูทางวัฒนธรรม การทำส้มด้อย้อมจากเปลือกต้นนนทรีป่า (ต้นไม้ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา) ไบโม่ม่วง ไบहुกวาง และดอกดาวเรือง (จากวัดหลวงพ่อโสธร) ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำบอระเพ็ดแช่อิ่ม และการทำปลาบูดู เป็นการถนอมอาหาร และการทำน้ำหมักจุลินทรีย์จากเศษปลาตัดทิ้ง เช่น ไล่ปลา พุงปลา หัวปลา เป็นต้น

2. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจำนวน 4 ผลิตภัณฑ์ คือ ปลาบูดู น้ำหมักจุลินทรีย์ กระเป๋าใส่ iPad กระเป๋าใส่โน้ตบุ๊ก และนวัตกรรมความคิดและออกแบบ ชื่อผลิตภัณฑ์ ออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ คือ ป้ายสินค้า ป้ายรตสินค้า กล่องบรรจุภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำปลาบูดู โดยสามารถพัฒนาสูตรปลาบูดูใหม่

ให้มีรสชาติเปรี้ยวมากขึ้น และสามารถลดเวลาในการผลิตจาก 90 วัน เหลือ 30 วัน

3. จำนวนผลิตภัณฑ์

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. นักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนามีทักษะวิศวกรสังคม 4 ประการ
2. ทุนชุมชนหรือโมเดลธุรกิจที่ได้รับการต่อยอดการพัฒนามีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละจากการคำนวณพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าบาติกและเส้นลายทอง รายได้จากการพัฒนาต่อยอดก่อนการดำเนินโครงการ 367,200 บาท ต่อปี หลังดำเนินโครงการ 480,000 บาท ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 30.72 กลุ่มสตรีเกาะไร่ รายได้จากการพัฒนาต่อยอด ก่อนการดำเนินโครงการ 75,000 บาท ต่อปี หลังดำเนินโครงการ 90,000 บาท ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 20.00

การประเมินติดตาม :

ร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 100%

ผู้รับผิดชอบโครงการ :

อาจารย์พรณรัตน์ กานต์ไกรศรี รองคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

นักศึกษาประสานงานกับกลุ่มผู้ประกอบการให้ได้วันเวลา ในการทำกิจกรรมร่วมกันค่อนข้างล่าช้า

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

แนะนำให้นักศึกษาประสานกับประธานกลุ่มโดยตรงและหาข้อสรุปร่วมกันเพื่อให้ได้วันเวลาที่แน่นอน

กลุ่มผ้าบาติกและเส้นสายทองเคหะบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มสตรีเกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อโครงการ : วิศวกรสังคมวิทยาศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น

พื้นที่ : บ้านคลองแขวงกลิ่น ตำบลบางเตย อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

สถานการณ์พื้นที่ :

วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารบ้านคลองแขวงกลิ่น ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบางเตย อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกพืช เช่น พืชผักสวนครัว และสมุนไพร และการเลี้ยงปลา ซึ่งจากการสอบถามตัวแทนชุมชน พบว่า คนในชุมชนบ้านคลองแขวงกลิ่น มีความต้องการองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาและสมุนไพรในท้องถิ่น เป็นน้ำพริกสมุนไพรปลากะพง น้ำพริกปลาร้าผัดแห้ง กะปิคั่ว และน้ำพริกเผาสามรส การพัฒนาตลาดและบรรจุภัณฑ์ และการจัดจำหน่าย ในรูปแบบออนไลน์ และออฟไลน์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงมีแนวคิดที่จะให้วิศวกรสังคม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้คนชุมชน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีทักษะในการเป็นวิศวกรสังคม
2. เพื่อพัฒนา อาจารย์ บุคลากร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีทักษะเป็นที่ปรึกษาวิศวกรสังคม
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ประชากร	จำนวน 25 คน
2. อาจารย์และเจ้าหน้าที่	จำนวน 10 คน
3. นักศึกษา	จำนวน 15 คน

วิธีการดำเนินการ : PDCA

1. ประชุมคณะทำงานอาจารย์และนักศึกษาวิศวกรสังคมคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่ออบรม และทบทวนทักษะวิศวกรสังคม แบ่งบทบาทและหน้าที่ และวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน
2. ติดต่อประสานงานชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดวันดำเนินกิจกรรม
3. ลงพื้นที่เพื่อดำเนินกิจกรรมที่ 1 การศึกษาบริบทชุมชนและความต้องการของชุมชนโดยใช้เครื่องมือ วิศวกรสังคม
4. นักศึกษาวิศวกรสังคมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาพัฒนาสูตร/ตำรับผลิตภัณฑ์อาหารและผลิตภัณฑ์ ชุมชนตามความต้องการของชุมชนและวัตถุประสงค์ที่มีในท้องถิ่น
5. ลงพื้นที่เพื่อดำเนินกิจกรรมที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร และกิจกรรมที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากสมุนไพร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารและผลิตภัณฑ์ชุมชน

6. ลงพื้นที่เพื่อดำเนินกิจกรรมที่ 4 การพัฒนาต้นแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์ และการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์

7. ประชุมสรุปผลการดำเนินกิจกรรม และจัดทำสรุปโครงการ

ผลผลิต (Output) :

1. ผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 8 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย กะปิคั่ว น้ำพริกเผาสามรส น้ำพริกสมุนไพร ปลากระพง น้ำพริกปลาร้าผัดแห้ง สเปย์สมุนไพรกันยุง สบู่มะละกอ สบู่มะขาม น้ำยาล้างจานสมุนไพร และแชมพูสมุนไพร

2. โลโก้และฉลากผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 9 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย โลโก้วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร บ้านคลองแขวงกลั่น ฉลากผลิตภัณฑ์กะปิคั่ว ฉลากผลิตภัณฑ์น้ำพริกเผาสามรส ฉลากผลิตภัณฑ์น้ำพริกสมุนไพร ปลากระพง ฉลากผลิตภัณฑ์น้ำพริกปลาร้าผัดแห้ง ฉลากผลิตภัณฑ์สเปย์สมุนไพรกันยุง ฉลากผลิตภัณฑ์สบู่มะละกอ ฉลากผลิตภัณฑ์สบู่มะขาม ฉลากผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจานสมุนไพร และฉลากผลิตภัณฑ์แชมพูสมุนไพร

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์มีทักษะในการเป็นวิศวกรสังคม ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุ - ผล ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยปราศจากข้อขัดแย้ง และทักษะการสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม

2. บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาวิศวกร

3. นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ด้านความยากจน ความเหลื่อมล้ำและปัญหาคุณภาพชีวิต โดยการสร้างหรือนำองค์ความรู้ที่หลากหลายในมหาวิทยาลัยมาบูรณาการในการแก้ปัญหา

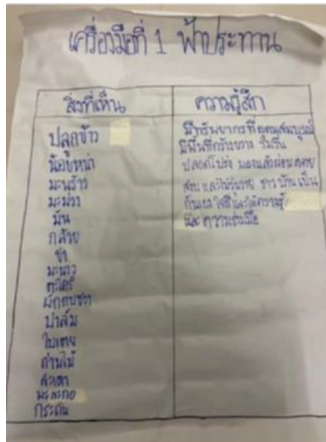
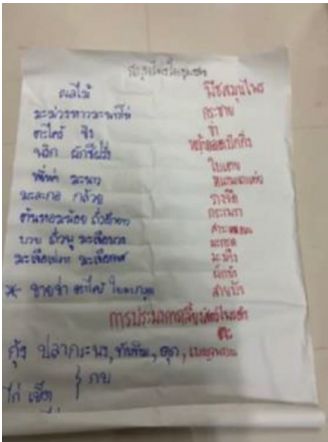
4. ชุมชนท้องถิ่นได้รับองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่มีในมหาวิทยาลัยราชภัฏไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน

การประเมินติดตาม :

จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100

ผู้รับผิดชอบโครงการ :

อาจารย์ผู้สื ภูมรา รองคณบดี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศึกษารับริบทชุมชน

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาทักษะ soft skills : FMS New Gen ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

พื้นที่ : เทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานการณ์พื้นที่ :

ในศตวรรษที่ 21 จะเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมและการพัฒนา ซึ่งมีความสำคัญต่อการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ซึ่งความก้าวหน้าที่สำคัญ ยังจะได้เกิดขึ้นในวิธีการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วย รวมถึงโอกาสต่าง ๆ ในการเชื่อมต่อและทำงาน ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ทั่วโลก ฉะนั้นความสามารถในการทำงานอย่างหลากหลายจะทำให้ได้เปรียบและประสบความสำเร็จในการทำงานที่ทันสมัยและสามารถเติบโตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคที่ต้องใช้ทักษะและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพในการทำงานของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการอีกด้วย ดังนั้น คณะวิทยาการจัดการ จึงจะดำเนินโครงการพัฒนาทักษะ soft skills : FMS New Gen ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม ณ เทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาคณะวิทยาการจัดการให้มีทักษะการเป็นนักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักสร้างนวัตกรรม สำหรับเตรียมพร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีศักยภาพ
2. เพื่อให้ศึกษาคณะวิทยาการจัดการสามารถบูรณาการองค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

กลุ่มเป้าหมาย :

1. ประชากร	จำนวน 80 คน
2. อาจารย์และเจ้าหน้าที่	จำนวน 19 คน
3. นักศึกษา	จำนวน 40 คน

วิธีการดำเนินการ :

1. จัดกิจกรรม การสำรวจบริบทพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย
2. กระบวนการปฏิบัติการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยใช้เครื่องมือวิศวกรรมสังคม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและคืนข้อมูลความต้องการของชุมชน
4. การดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างนวัตกรรมชุมชน
5. การถอดบทเรียนและสรุปดำเนินโครงการ/กิจกรรม
6. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรม วิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรี

ผลผลิต (Output) :

1. ครีมทากันยูงโลชั่นสมุนไพรใบสบเสื่อ ตรา โป้คัลล่า
2. สบู่สมุนไพร ตราเสื่อชอนกลีน
3. ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเพื่อประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมสำหรับพิพิธภัณฑ์ชุมชน

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมีทักษะวิศวกรสังคม คือ การเป็นนักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักสร้างนวัตกรรม
2. ชุมชนได้ผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น

การประเมินติดตาม :

จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการที่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100

ผู้รับผิดชอบโครงการ :

อาจารย์ณัฐ สบายสุข รองคณบดี คณะวิทยาการจัดการ

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาเปิดภาคเรียน นักศึกษาไม่มีเวลาที่ตรงกัน ทำให้การประสานงานและการดำเนินงานเลยล่าช้า และไม่ตรงกับระยะเวลาที่กำหนด

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

ควรเพิ่มจำนวนวิศวกรสังคมของคณะในการลงพื้นที่ดำเนินโครงการ

ลงพื้นที่สำรวจชุมชน

กระบวนการปฏิบัติการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ชื่อโครงการ : การพัฒนา Soft skill ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม สำหรับนักศึกษา ในศตวรรษที่ 21 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

กิจกรรม :

- กิจกรรมย่อยที่ 1.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องบริบทพื้นที่ชุมชน ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยใช้เครื่องมือวิศวกรสังคม เพื่อหาแนวทางสร้างรายได้ให้ชุมชน
- กิจกรรมย่อยที่ 1.2 การดำเนินการสร้างนวัตกรรมชุมชน องค์กรความรู้ เทคโนโลยี
- กิจกรรมย่อยที่ 1.3 กิจกรรมอภิปราย การถอดบทเรียนและสรุปการดำเนินโครงการ และการคืนข้อมูลความต้องการของชุมชน

พื้นที่ : ตำบลบางคา อำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตำบลดอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานการณ์พื้นที่ :

พื้นที่ตำบลบางคาเป็นสังคมเกษตรกรรมชนบท ลักษณะครอบครัวปฐมภูมิมีความตื่นตัวปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตแบบสังคมสมัยใหม่มากขึ้น ตามความเจริญของบ้านเมืองในปัจจุบัน ปัญหาในส่วนของตำบลท่ากระดานคือการปลูกยางพาราเป็นพืชที่ต้องใช้เวลานานถึงจะได้ผลผลิต และการได้ผลผลิตก็ได้มีตลอดทั้งปีเป็นโจทย์ที่ตั้งให้กับนักศึกษาช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรให้สามารถมีรายได้อื่น เสริมจากการปลูกยางพาราและใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด และพื้นที่ตำบลดอนฉิมพลี นั้น คนในชุมชนมีรายได้หลักจากการทำนา ซึ่งหลังจากการไถ หว่านแล้ว คนในชุมชนจะมีเวลาว่าง ดังนั้นจึงมีคนในชุมชนจำนวนหนึ่งใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการทำของขาย เช่น ข้าวกล็อง น้ำพริก ขนมหวาน ปลาแดดเดียว มะม่วงกวน เป็นต้น แต่คนในชุมชนบางส่วนที่ไม่ถนัดกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นจึงได้มองหาช่องทางสร้างสินค้าใหม่ ๆ ที่ไม่มีในชุมชน แต่คนในชุมชนใช้กันทุกวัน และจากการใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมพบว่า ชุมชนมีความต้องการผลิตสินค้าโดยการประยุกต์ใช้ข้าวในผลิตภัณฑ์ ดังนั้น การผลิตสุบจึงเป็นสิ่งที่ชุมชนสนใจ และนักเรียน นักศึกษา ประชากรในชุมชนทุกเพศ ทุกวัยสามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้ เนื่องจากประชากรในชุมชนจึงต้องผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ ในด้านการผลิตสุบ และออกแบบบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น มาช่วยถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตให้แก่ประชากรในชุมชน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมให้มีทักษะการเป็นนักคิด นักออกแบบ นักสื่อสาร นักประสาน และนวัตกรรม สำหรับเตรียมพร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีศักยภาพ
2. เพื่อให้ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมโครงการสามารถบูรณาการองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรีและชุมชนท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ : ใช้เครื่องมือวิศวกรรมสังคมเพื่อค้นหาความต้องการของชุมชน เริ่มจาก

1. เครื่องมือ “ฟ้าประทาน” เพื่อสังเกตและเก็บข้อมูลสรรพสิ่ง และตีความหมายข้อมูลทุกมิติให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุดของชุมชนตำบลบางคา

2. เครื่องมือ “นาฬิกาชีวิต” เพื่อนำข้อมูลมาทำการตั้งคำถามหลัก ได้แก่ ทำอะไร (What) ทำที่ไหน (Where) ทำอย่างไร (How) ทำไมต้องทำ (Why) ศึกษาใคร (Who) และเก็บข้อมูลเมื่อไหร่ (When) มีการบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลให้เกิดความชัดเจน

3. เครื่องมือ “ไทม์ไลน์พัฒนาการ” เพื่อลำดับเหตุการณ์ผ่านเรื่องเล่าจากชุมชน โดยใช้ทักษะการตั้งคำถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลตามลำดับเวลาและลำดับเหตุการณ์อย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและทุนทางสังคมหรือทุนชุมชนที่จะช่วยให้เข้าใจวิถีแห่งสรรพสิ่ง

4. เครื่องมือ “ไทม์ไลน์กระบวนการ” เพื่อถอดรหัสขั้นตอนหรือกระบวนการด้วยการตั้งคำถามอย่างสงสัยใคร่รู้และบันทึกข้อมูล เรียงลำดับอย่างเป็นระบบ ให้เข้าใจวิธีการได้มาของสิ่งที่ศึกษาอย่างถ่องแท้แบบหยั่งรากลึกและครบถ้วน นำไปสู่การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนากระบวนการ (Process development)

5. เครื่องมือ “M.I.C. model” เพื่อนำเอาผลลัพธ์จากเครื่องมือ “ไทม์ไลน์กระบวนการ” มาพัฒนาต่อยอดเพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพ มูลค่า หรือคุณค่าให้สูงขึ้นโดยยุบรวมขั้นตอน (Process Modification) ปรับปรุงขั้นตอนกระบวนการ (Process Improvement) หรือเพิ่มเติมขั้นตอนใหม่ในกระบวนการ (Process Creation)

ผลผลิต (Output) :

1. ทุนชุมชนที่ค้นพบ คือ พื้นที่การเกษตร
2. จำนวน 3 นวัตกรรมชุมชน ได้แก่ 1) เครื่องผลิตไอศกรีมต้นแบบ 2) สบู่จากข้าว 3) ผลิตภัณฑ์เมล็ดกาแฟอาราบิก้า พร้อมโลโก้ (โลโก้ คอฟฟี่)

ผลลัพธ์ (Outcome) :

1. นักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนามีทักษะวิศวกรรมสังคม 4 ประการ
2. เกิดการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
3. บุคลากรเกิดทักษะการเป็นที่ปรึกษาวิศวกรรมสังคม
4. ชุมชน ท้องถิ่น ได้รับการแก้ปัญหาและพัฒนา

การประเมินติดตาม :

- ร้อยละของจำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 80
- ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย เป็นระดับคุณภาพดีมาก

ผู้รับผิดชอบโครงการ :

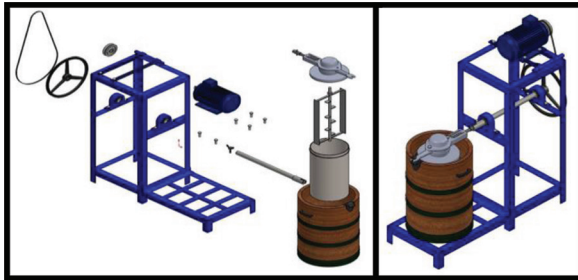
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (ผศ.ศรินยา ประทีปชนะชัย)

ปัญหาของการปฏิบัติงาน :

1. บริบทของพื้นที่เป็นชุมชนเกษตรกรรม จึงมีเวลาในการร่วมกิจกรรมจำกัด สังเกตได้จากเครื่องมือ “นาฬิกาชีวิต” หากมีกิจกรรมหลายวันกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมอาจไม่ใช่กลุ่มเดิม
2. วัตถุประสงค์ในพื้นที่ ส่วนมากเป็นผลผลิตที่ได้จากการปลูกตามฤดูกาล บางอย่างเมื่อนำมาแปรรูป อาจมีปัญหา เรื่องการขาดแคลนวัตถุดิบ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา :

1. วางแผนในการลงพื้นที่ให้กิจกรรมมีความกระชับมากขึ้น ไม่เกิน 1 - 2 วัน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มเดียวกัน
2. เลือกวัตถุดิบที่มีผลผลิตตลอดปี หรือวางแผนในการสำรองวัตถุดิบจากชุมชนใกล้เคียง หรือจาก แหล่งวัตถุดิบอื่นที่ต้นทุนไม่สูงมากนัก

ชุดปั่นไอศกรีมอัตโนมัติ
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Solid

ผลิตภัณฑ์เมล็ดกาแฟคั่วอาราบิก้า

ผลิตสบู่กลีเซอรีน

QR CODE โครงการยกระดับนวัตกรรมชุมชน ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม

กองพัฒนานักศึกษา

คณะครุศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

QR CODE โครงการยกระดับนวัตกรรมชุมชน ด้วยกระบวนการวิศวกรรมสังคม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณะวิทยาการจัดการ

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ผู้เข้ารับการอบรมทดลองทำเครื่องมือ
วิศวกรรมสังคม (นาฬิกาชีวิต)

นักศึกษาช่างมือทำพวงหรีดสีมินิมอล

พิธีลงนามความร่วมมือระหว่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
กับสำนักงานอำเภอบ้านโพธิ์
สำนักพัฒนากรอำเภอบ้านโพธิ์ และ
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโพธิ์
จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนาต้นแบบฉลาด
และบรรจุภัณฑ์ และการส่งเสริมการตลาด
ในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์

กระบวนการปฏิบัติการเก็บข้อมูล
ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group)

นาวาอากาศโทเสวก ขวัญพงษ์
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางคา
เป็นประธานในการเปิดโครงการพัฒนา Soft skills
ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร ภู่มะกา อธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรกร พาพะนิษฐ์ รองอธิการบดี

ประธานคณะทำงาน

นางสาววรภัค จ้อยจินดา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา

หัวหน้าคณะทำงาน

นางสาวสิริณัฐ ครอบประกอบกิจ
นายสุพจน์ สกฤธรรม

คณะทำงาน

อาจารย์จิรัชญา โคศิลา
อาจารย์พรณรัตน์ กานต์ไกรศรี
อาจารย์ผู้สติ ภูมรา
อาจารย์ณัฐ สบายสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรินยา ประทีปชนะชัย
นางวัลยา วงศ์ณรัตน์
นางสาวมานิสา มิตรโกสุม
นายนิรุช หมื่นสุนทร
นางสาวนัฐริญา โพธิ์ทอง
นางสาวนวรรรัตน์ ทักณา

ร.ท. ราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University